

Ο Γιάννης Παππας γεννήθηκε στην Κωνσταντινούπολη το 1913.

Σπούδασε στην 'Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών του Παρισιού 1929 - 1937.

Δούλεψε στο εργαστήριο του καθηγητή του Jean Boucher και σχεδίαζε συγχρόνως για το Μουσείο 'Εκμαγείων της Σχολής και για το Μουσείο του Λούβρου.

Είναι τακτικός καθηγητής, από το 1953, στα εργαστήρια γλυπτικής της 'Ανωτάτης Σχολής Καλών Τεχνών της 'Αθήνας.

Υπήρξε ακόμη διευθυντής της Σχολής στη δεκαετία 1959 - 1969.

Στη Διεθνή 'Εκθεση του Παρισιού, το 1937, βραβεύτηκε με χρυσό μετάλλιο.

Στην Πανελλήνια 'Εκθεση του 1940 πήρε το πρώτο βραβείο γλυπτικής.

Το 1934 έκθεσε στο Salon des Tuileries και αργότερα στο Salon d'Automne, στο Παρίσι.

Ατομικές εκθέσεις είχε επίσης στην 'Αλεξάνδρεια το 1950, στον «'Αρμό» της 'Αθήνας το 1960 και το 1961 παρουσιάστηκε με αναδρομική έκθεση γλυπτικής στο Τεχνολογικό 'Ινστιτούτο Δοξιάδη. Το 1971 παρουσίασε δώδεκα πίνακες ζωγραφικής μεγάλου μεγέθους στην «'Ωρα» και το 1972 εξέθεσε γλυπτικά και ζωγραφικά του έργα στο 'Αμερικανικό Κολλέγιο 'Αθηνών.

Φιλοτέχνησε πολλά μνημεία και προτομές που βρίσκονται σε δημόσιους χώρους στην 'Ελλάδα, την Κύπρο και το εξωτερικό.

Είναι από το 1972 άντεπιστέλλον μέλος της 'Ακαδημίας Καλών Τεχνών της Γαλλίας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΠΠΑΣ

ΓΚΑΛΕΡΙ ΑΡΓΩ

· 9.5.1977 - ΜΕΡΛΙΝ 8, ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ. 3622.662

ΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΜΕ ΣΧΕΔΙΑ ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΗ ΠΑΠΠΑ

Τό σχέδιο ανήκει στις αρχαιότερες μορφές τέχνης. Χειρονομία συμβολική, μαγική, συνδέεται με την ίδια την επιβίωση του πρωτόγονου, ενώ παράλληλα σημειώνει τον πρώτο, ίσως, σημαντικό σταθμό στην πνευματική του αφύπνιση. Πράγματι ή αφαιρετική διαδικασία που προϋποθέτει φανερώνει πώς ο άνθρωπος είχε κιόλας αρχίσει να στοιχειοθετεί τις πνευματικές δομές, που δα του επέτρεπαν να έννοήσει τον κόσμο και να κυριαρχήσει πάνω στα φαινόμενα. Πολιτιστική μαρτυρία και έργο τέχνης, όργανο γνώσης και στοχασμού, σημείωση έντυπώσεων ή έξομολόγηση, προσχέδιο ή έλεύθερη μελέτη, τό σχέδιο γνώρισε μία πλούσια συγκομιδή, μία Ιστορία και μία τύχη που συμβαδίζουν χωρίς να ταυτίζονται με τά πεπρωμένα τής μεγάλης τέχνης. Από τόν καιρό τής Αναγέννησης, από τότε δηλαδή που ή τέχνη αυτόνομήθηκε από τή χειροτεχνική παράδοση, τό σχέδιο έπαψε να θεωρείται σαν προστάδιο στη δημιουργία του έργου και κρίθηκε σαν αυτόνομη καλλιτεχνική μορφή. Οι νεοπλατωνικές θεωρίες έπηρέασαν τήν αισθητική τής έποχής, που είδε στο σχέδιο τήν ίδια τή μορφή τής ιδέας που καθοδηγοῦσε τήν έμπνευση του καλλιτέχνη. Έτσι τό σχέδιο άρχισε σιγά σιγά να εκτιμάται τό ίδιο, αν όχι περισσότερο, από τούς πίνακες και τά γλυπτά. Μεγάλοι καλλιτέχνες τής Αναγέννησης όπως ο Λεονάρδος και ο Μιχαηλάγγελος χάριζαν τά σχέδιά τους σέ ήγεμόνες και εύγενείς. Τήν ίδια έποχή έγκαινιάζεται ή διαμάχη για τό πρωτείο του σχεδίου ή του χρώματος, που έμελλε να άντιτάξει τή ζωγραφική τής Φλωρεντίας στη Βενετική ζωγραφική και άργότερα τό γραμμικό ύφος του Πουσσέν στο ζωγραφικό του Ροϋμπενς. Από τό 17ο αιώνα οί πιο έκλεπτυσμένοι συλλέκτες προτιμούν τά σχέδια, ενώ οί μελετητές βλέπουν σ' αυτά τήν πεμπουσία τής τέχνης, τή γυμνή έκφραση τής ψυχής και του ύφους του καλλιτέχνη. Ένα σχέδιο του Έγκρ θεωρείται σήμερα πολυτιμότερο από ένα ιστορικό του πίνακα και τά σχέδια του Πικάσο αναγνωρίζεται όμόθυμα ότι ανήκουν στις πιο πλούσιες ώρες τής δημιουργίας του.

Ό Γιάννης Παππός βλέπει στο σχέδιο μία πνευματική άσκηση, ένα έκφραστικό όργανο που έπιτρέπει στον καλλιτέχνη να στοχάζεται πλαστικά, ένα μέσο για τήν αναζήτηση τής αλήθειας.

Έκατοντάδες σχέδια συνωστίζονται στο εργαστήριό του. Χώρια από εκείνα που προαγγέλλουν και συνοδεύουν τις γλυπτικές δημιουργίες του· πέρα άπ' τά σχέδια που μελετούν έργα τέχνης. Είναι ή έπιούσια κατάθεση μιας ζωής. Ημερολόγιο καταστρώματος, όπου ο γλύπτης έμπιστεύεται τό στοχασμό του για τή φύση, για τήν ανθρώπινη φύση, αφού ο συνομιλητής του σέ τοῦτο τόν σιωπηλό και περιπαδη διάλογο είναι κατά κύριο λόγο ο άνθρωπος. Έργα γεμάτα είλικρίνεια, οικειότητα και ζεστασιά. Αύτή ή ανθρώπινη θερμοκρασία άδερ-

φώνει σ' ένα κοινό ήθος σχέδια με μεγάλη στυλιστική ποικιλία, πού τήν ορίζουν ό χρόνος, ή ύλη, ή τεχνική και ή διάθεση.

Τά περισσότερα σχέδια πού συγκεντρώνει τούτη ή έκθεση έχουν θεματική και στυλιστική ένότητα. "Έγιναν τά χρόνια 1963 - 64 και έμπνέονται από ένα μοντέλο. Μιά γυναίκα. Θα τολμούσα νά πώ πώς τούτη ή γυναίκα δέν έχει συγκεκριμένο πρόσωπο, κι' άς διακρίνουμε κάπου - κάπου τό χαρακτήρα και τά χαρακτηριστικά της. Είναι ή καθημερινότητα, ή κίνηση, τό ύφος ζωής μιάς γυναίκας, άρχετυπικά διατυπωμένα. Ή άφαιρετική γλώσσα του καλλιτέχνη έπιτρέπει τούτη τήν άναγωγή. Τό μοντέλο δέν ποζάρει έδώ. Ζει και κινείται έλεύθερα, όπως έκαναν τά μοντέλα του Ροντέν, αφήνοντάς τον νά αιχμαλωτίσει στα θαυμαστά του σχέδια τήν ίδια τή ρευστότητα, τήν ίδια τή ζωτική όρμη τής ζωής.

Οί γλύπτες, από τήν έποχή του Μιχαηλάγγελου, μάς κληροδότησαν μερικά από τά ωραιότερα σχέδια τής Ιστορίας τής τέχνης. Κοινό τους γνώρισμα είναι ότι τονίζουν ιδιαίτερα τις «άπτικές άξίες», τό γλυπτικό αίσθημα τής φόρμας. "Ακόμη κι' εκεί πού άπουσιάζει ή φωτοσκίαση, ό γλύπτης πυκνώνει, γυρίζει, δονεί και φορτίζει τό περίγραμμα για νά υποδηλώσει τόν όγκο πού άπουσιάζει. Πολλά σχέδια του Γιάννη Παππά άνήκουν σ' αυτή τήν οίκογένεια. "Ο χαρακτήρας τούτος είναι εύανάγνωστος και σε μερικά από τά σχέδια πού βλέπομε έδώ. Δέν είναι όμως τό κύριο γνώρισμά τους. "Αλλωστε δέν πρέπει νά λησμονούμε πώς ό Γιάννης Παππας δέν είναι μόνο γλύπτης, αλλά και ζωγράφος. Ή γραφή του σε τούτα τά σχέδια είναι έλλειπτική, σημειογραφική, δέν περιγράφει, υποβάλλει. Ή φόρμα, ή κίνηση, ή χειρονομία, ή έκφραση και τά λιγοστά στοιχεία πού παραπέμπουν στο χώρο - μία καρέκλα, ένα ντιβάνι, ό καθρέπτης - συναιρούνται σε μερικές εύγλωττες γραμμές και λιγοστές καλοζυγιασμένες κηλίδες. Τά όπτικά αυτά σήματα δέν έχουν πάντα τόν ίδιο χαρακτήρα. "Αλλοτε ή γραμμή, μελωδική, θωπεύει τις καμπύλες ενός γυμνού ή παρακολουθεί τό άραβούργημα μιάς κίνησης· άλλοτε πάλι, νευρώδης και συγκοπτόμενη, μεταδίδει τό δυναμισμό της στη σύνθεση.

"Η τεχνική πού κυριαρχεί στα περισσότερα σχέδια έδώ είναι τό λαβί (άραιωμένη σινική δουλεμένη με τό πινέλο). Ή ρευστότητά της και τά άπρόβλεπτα άποτελέσματα πού δίδει κάποτε είναι συνάμα άρετές και παγίδες για τόν καλλιτέχνη. Για νά τή δαμάσει, ό ζωγράφος όφείλει νά διαθέτει σχεδιαστική ασφάλεια - τό λαβί δέν έπιτρέπει τό δίλημμα και τή μετάνοια, - πρέπει νά μπορεί νά έκμεταλλευτεί έκφραστικά τή διακύμανση τής γραμμής και του τόνου, νά μοιράσει άρμονικά τό μαύρο πάνω στη λευκή έπιφάνεια, νά σελιδώσει αύθόρμητα και σωστά, νά ίσοροπήσει, χωρίς πολλή έρευνα, τή σύνθεσή του. "Έτσι άπαριθμήσαμε κιόλας άσυναίσθητα τις άρετές πού διακρίνουν αυτά τά σχέδια, χωρίς βέβαια και νά τις έξαντλήσουμε. "Άρετές πού δε θά'φταναν μονάχες νά μεταβάλουν ένα σχέδιο σε έργο τέχνης, άν έλειπε ή πυκνή άνθρώπινη ούσία· ή ένέργεια και τό ήθος πού έμψυχώνουν τό στυλ και έδώ, όπως και στις άλλες δημιουργίες του Γιάννη Παππά.

Μαρίνα Λαμπράκη - Πλάκα

